

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- ”Småföretagen håller landsbygden vid liv” – markant ökning av företag på landsbygden under de senaste åren
 - Regionala landsbygdsdelen har kört i gång
 - Byarnas och aktionsgruppernas nationella program 2008-2013 – programförslag från SYTY på remiss
 - FÖSS vill utfästa sin roll som regional utvecklare – grundar ett Öarnas utvecklingscenter för den finländska skärgården
 - Snabba Internet-förbindelser avgörande för distansarbete i skärgården
 - Österbottniskt projekt vill främja uppgörandet av kommunala handlingsprogram för barn- och ungdomspolitik
-

”SMÅFÖRETAGEN HÅLLER LANDSBYGDEN VID LIV” – MARKANT ÖKNING AV FÖRETAG PÅ LANDSBYGDEN UNDER DE SENASTE ÅREN

Enligt Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT har antalet företag på landsbygden ökat markant under de senaste åren. Mångbranschföretagen på landsbygden ger levebröd och chansen att syssla med något nytt, då det traditionella lantbruket inte längre är lönsamt. Det har dykt upp massor av företag inom hästbranschen, men även omsorgs- och bioenergiföretagen har blivit fler, säger forskaren Leena Rantamäki-Lahtinen på MTT. Organisationschef Kari Hiltunen vid Företagarna i Finland menar att småföretagen håller landsbygden vid liv. För tre år sedan sysselsatte de 110 000 personer och hade en omsättning på nästan 14 miljarder euro – ca 7 000 företag grundades på landsbygden under åren 1997-2004. Det är inte heller alls exceptionellt, att småföretagen i en landskommun är dess största sysselsättare. Med framskridandet av kommun- och servicestrukturreformen öppnas nya möjligheter för t.ex. äldreomsorgen. Det som dock oroar mest är den allt växande arbetsbelastningen, särskilt inom mångbranschföretagen. Uppgifterna är från en notis i senaste lördagsupplaga (24.11) av Jakobstads Tidning.

REGIONALA LANDSBYGDSDOLEN HAR KÖRT I GÅNG

Behandlingen av områdesprogrammen för den regionala landsbygdsdelen (Alueellinen maaseutuasio, AMO) inom det landsbygdspolitiska specialprogrammet kom i gång genom det seminarium som inrikesministeriet och Landsbygdspolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) arbetsgrupp för växelverkan mellan stad och landsbygd ordnade 26.11. I tillställningen, som arrangerades i Paasitorni, deltog nästan 60 deltagare från alla AMO:s områden, landskapsförbunden och TE-centralerna, samt några deltagare från områden som ännu inte anslutit sig till AMO. Deltagarna kunde bekanta sig med varandra och utbyta tankar om programplanering, samt fundera på samarbetsmöjligheter. Syftet med seminariet var att ge vägledning för programmets fortsatta utveckling och igångsättandet av dem. En av föreläsarna, överdirektör Silja Hiironniemi vid inrikesministeriets avdelning för utveckling av regioner och offentlig förvaltning, talade om den regionala landsbygdsdelen som en del av regionutvecklingens programstruktur, samt om följande åtgärder i programmets vidareutveckling. AMO:s roll och mervärde för regionutvecklingen behöver ännu förtydligas i

många program. Den regionala landsbygdsdelen bör även integreras i ett områdes övriga aktörsfält. Hiironniemi betonade, att kommande programstrukturreform underlättar till en del de svårigheter som den nuvarande delningen i AMO- och AKO- (regioncentraprogrammet) regioner på vissa områden förorsakat. Landsbygdsens utveckling kommer även i den nya programstrukturen att vara en viktig tyngdpunkt. En ny sammankomst för AMO-områden kommer att ordnas redan under våren 2008. För mer info (på finska) se webbadressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/?371_m=588&s=4.

BYARNAS OCH AKTIONSGRUPPERNAS NATIONELLA PROGRAM 2008-2013 – PROGRAMFÖRSLAG FRÅN SYTY PÅ REMISS

Suomen Kylätoiminta ry – Byaverksamhet i Finland rf (SYTY) har sedan mars 2007 berett ett nationellt program för byarna och aktionsgrupperna för åren 2008-2013 (Kylä- ja toimintaryhmien valtakunnallinen ohjelma 2008-2013). Programmet är en fortsättning på det snart avslutade *Det riksomfattande byaverksamhetsprogrammet 2003-2007 (Valtakunnallinen kylätoimintaohjelma 2003-2007)*. En viktig nyhet är att det nya programmet täcker, förutom byaverksamheten, även aktionsgrupperna. I programmet beskrivs verksamhetsmiljöns förändring, samt fastslås de strategiska linjedragningar som skall förverkligas under de närmaste åren. Byarnas och aktionsgruppernas nationella program skall godkännas i sin slutliga form under SYTY-styrelsens möte i februari 2008. SYTY begär nu utlåtande om programmet av sina medlemsorganisationer och -föreningar, vilkas utlåtanden skall vara hos SYTY senast 17.12.2007 på adress Byaverksamhet i Finland rf, Tuomas Perheentupa, Meijeritie 2, 25410 Suomusjärvi eller på e-mail tuomas.perheentupa@kylatoiminta.fi. Mer information samt själva programmet finns (på finska) på SYTY:s hemsida under webbadressen <http://www.kylatoiminta.fi/fi/maaseutuplus/body0=3399> respektive <http://www.kylatoiminta.fi/file/id3396/files/attachment/Ohjelmaluonnos.doc>.

FÖSS VILL UTFÄSTA SIN ROLL SOM REGIONAL UTVECKLARE – GRUNDAR ETT ÖARNAS UTVECKLINGSCENTER FÖR DEN FINLÄNSKA SKÄRGÅRDEN

Den landsomfattande medborgarorganisationen Finlands öar rf – Suomen saaret ry (FÖSS) vill utfästa sin roll som regional utvecklare genom att grunda och starta ett tvåspråkigt Öarnas utvecklingscenter i mars 2008, ett center som inte existerar i vårt land och vars uppgifter för tillfället inte något annat organ har hand om. År 2010 skulle öarnas utvecklingscenter vara en nationell och internationell samarbetspart, värd att beakta i fråga om alla spörsmål som berör den finländska skärgården och speciellt små öar. Praktiskt skall man producera sakkunnigtjänster och ge stöd åt de små öarnas utvecklingsverksamhet. Behovet av ett Öarnas utvecklingscenter i vårt land har sin grund i att vi inte har ett landsövertäckande, aktivt utvecklingsorgan för bebodda små öar – det finns 8 000 skärgårdsbor utan fast vägförbindelse. Genom att kommunstorleken växer, blir behovet av ett Öarnas utvecklingscenter i motsvarande grad större, då de små öarna hamnar i ett mer och mer perifert läge. FÖSS har även i juni presenterat ett officiellt förslag till nätverket av de små europeiska öarna ESIN (European Small Islands Network) om, att organisationens sekretariat skulle stationeras i Finland och att ESIN samtidigt skulle få sitt domicil i landet (avgörs troligen ännu detta år). I vilket fall som helst så betyder medlemskapet i ESIN, att utvecklingscentret deltar i internationella projekt med bättre utnyttjande av internationell finansiering. FÖSS hemsida finns under webbadressen www.foss.fi. *Projektansökan för grundandet och startandet av Öarnas utvecklingscenter 2008-2009 är riktad till landsbygdspolitiska samarbetsgruppen YTR (<http://www.foss.fi/oarnas-utvecklingscenter-2008-2009.pdf>).*

SNABBA INTERNET-FÖRBINDELSER AVGÖRANDE FÖR DISTANSARBETE I SKÄRGÅRDEN

En färsk rapport från Åbo universitets fortbildningscentral visar, att en av de viktigaste förutsättningarna, när det gäller möjligheterna och viljan att distansarbete i skärgården, handlar om snabba Internet-förbindelser. Men det är ändå osäkert hur många som faktiskt vill jobba på distans, eftersom bara 14 procent av de deltidsboende i Dragsfjärd svarade på frågeformulärsenkäten från i våras. Det oaktat gäller det att satsa på teknik och snabba Internet-förbindelser, ifall man vill locka distansarbetare till kommunen, då nästan allt slags distansarbete förutsätter möjlighet att överföra text eller bild elektroniskt. Under webbadressen <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=114483> finns uppgifterna som är hämtade ur YLE:s Internytt (23.11).

ÖSTERBOTTNISKT PROJEKT VILL FRÄMJA UPPGÖRANDET AV KOMMUNALA HANDLINGSPROGRAM FÖR BARN- OCH UNGDOMSPOLITIK

Projektet *Barn- och ungdomspolitik i Österbotten* (Åbo Akademi, Vasa) vill vara med och diskutera utmaningarna i kommunerna. Under kommunala workshops, som ordnas tillsammans med Metodcenter (www.methodcentre.com), diskuteras i kommunerna hur arbetet med de målinriktade tjänsterna, som nämns i ungdomslagen, skall garanteras i framtiden. Eftersom ett sektorövergripande samarbete betonas som en viktig förutsättning i ungdomslagen, riktar sig workshoppen till tjänstemän från alla sektorer, ledande beslutsfattare, ungdomsarbetare och ungdomar. Projektet introducerar till temat, men workshoppen, som framför allt är till för diskussioner på basen av kommunernas egna erfarenheter och idéer, ger en möjlighet att samla berörda aktörer och diskutera hur ungdomsarbetet sköts i framtiden. Hittills har workshops hållits i Malax, Nykarleby, Kaskö och Korsholm med inbjudan till omkringliggande kommuner. Uppgifter om projektet *Barn och ungdomspolitik i Österbotten* finns på adress <http://www.vasa.abo.fi/svf/ungdomsforskarna/politik.htm#handlingsprogram>. I ungdomslagen (<http://www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2005/20050028.pdf>) föreskrivs vilka de målinriktade tjänsterna är och att unga skall informeras och höras i ärenden, som berör dem. Nyligen godkändes också statsrådets barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogram, i vilket det anges mål för att förbättra uppväxt- och levnadsvillkoren för unga under 29 år. ***Ungdomsenkäten Lupp, som är en del av projektet Barn- och ungdomspolitik i Österbotten och baseras på Ungdomsstyrelsens Lupp-enkät (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken), genomfördes första gången för niondeklassare i Österbotten 2005 (1 128 niondeklassister svarade) – 2007 (1 491 svar) med 15 deltagande kommuner. Den elektroniska enkäten, som tar upp frågor om fritid, skola, samhälle, trygghet, hälsa, identitet, arbete, information och framtid, genomförs av ungdomsforskarna vid Åbo Akademi. På workshoppen i Nykarleby 21.11, där det gemensamma resultatet från Jakobstad, Nykarleby, Larsmo och Pedersöre presenterades, gällde en av huvudfrågorna intresset för att påverka i samhället. Det framkom bl.a. att endast drygt tio procent av niondeklassarna är intresserade av politik, men däremot har nästan hälften en direkt åsikt om kommunsammanslagningar. I kommunalval skulle emellertid bara 40 procent rösta, ifall de hade rösträtt. Över hälften av ungdomarna tycker att de får för lite information om hur de kan påverka samhället. Uppgifter om Ungdomsenkäten Lupp 2007 för niondeklassister ingick i lördagens (24.11) och tisdagens (27.11) upplaga av Syd-Österbotten och i söndagens (25.11) upplagor av Jakobstads Tidning och Vasabladet.***

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.